

Fənn sillabusu
(işçi tədris proqramı)

İxtisasın şifri və adı: Biznesin idarə edilməsi (MBA)

İxtisaslaşma: Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Aqrobiznes), Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Qida sahəsi üzrə)

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/F (Aqrobiznesin təşkili problemləri) (İşçi proqramı LDU "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrası. 16.02.2026, prot №10)

Kodu: HRM 605

Tədris ili: II 2025/2026

Semestr: IV (Yaz)

Tədris yükü: Cəmi 225 saat: Auditoriya saati: 30 saat (30 saat məşğələ)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Hüseynli Nuran Miraqil oğlu, b/m

Məsləhət günləri və saati: V gün saat 9⁰⁰-13⁰⁰.

E-mail ünvanı: nurangaga@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Eldar Quliyev. Aqrar iqtisadiyyat. Ali məktəb tələbələri üçün dərslik. Bakı, 2015, "Kooperasiya" nəşriyyatı, 320 səh.
2. Nizami Qafarov. Aqrar iqtisadiyyat. Bakı: Kooperasiya nəşriyyatı, 2009.
3. İslam İbrahimov. Aqrar sahənin iqtisadiyyatı. Bakı, 2016.
4. Актуальные проблемы развития агробизнеса в условиях модернизации экономики. Сборник научных трудов по материалам Международной научно-практической конференции (г. Ставрополь, СтГАУ, 12 декабря 2024 г.) [Цифровая книга]
5. Организация агробизнеса: Банникова Наталья Владимировна, Ермакова Наталья Юрьевна, Костюченко Татьяна Николаевна, 2024
6. Актуальные проблемы управления аграрным бизнесом: А.Р. Байдаков и другие, АГРУС 349 стр.
7. Экономика предприятий агропромышленного комплекса : учебник / под.ред.: Р. Г. Ахметова, Ю. В. Чутчевой ; рец. Е. В. Хубякова. - Москва : Юрайт, 2024.
8. Горланов, С. А. Аграрная экономика : учебное пособие / С. А. Горланов, З. П. Меделяева. — Воронеж : ВГАУ, 2024. — 151 с.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənninin tədrisi vacib deyildir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: "Aqrobiznesin təşkili problemləri" fənni MBA magistr proqramı çərçivəsində tələbələrə aqrobiznes sektorunda biznesin təşkili, idarə olunması və inkişaf etdirilməsi sahəsində nəzəri və praktik bilikləri təqdim edir. Fənn, aqrobiznesin iqtisadi və sosial əhəmiyyətini, struktur problemlərini, maliyyə və istehsal məsələlərini, logistika və bazar problemlərini, məhsul

keyfiyyəti, innovasiya və texnoloji inkişafı, insan resursları, hüquqi və normativ tənzimləmələri, ətraf mühit və davamlılığı, sosial məsuliyyət və risklərin idarə olunmasını əhatə edir. Eyni zamanda fənn, marketing, satış strategiyaları və performans qiymətləndirilməsi mövzularını da nəzəri və praktik şəkildə öyrədir.

Fənn tələbələrə aqrobiznes sahəsində qarşıya çıxan mürəkkəb problemləri müəyyən etməyi, analiz etməyi və həll yolları təklif etməyi öyrədir. Fənnin məqsədi tələbələrə aqrobiznesin təşkili və idarə olunması sahəsində strateji və praktik bacarıqlar qazandırmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda magistr həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə magistrlərin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yəni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir. Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - magistr keçilmiş materialı dərinləndən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - magistr keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açır;
- 8 bal - magistr cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - magistr keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - magistrin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - magistrin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - magistrin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - magistrin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - magistrin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Magistrin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə Magistrin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Magistr Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir

X. Təqvim mövzu planı:
Cəmi 30 saat. Məşğələ 30 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Məşğələ	
1	<p>1. Aqrobiznesin mahiyyəti və struktur problemləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aqrobiznesin iqtisadi və sosial əhəmiyyəti 2. Əsas subyektlər: fermer təsərrüfatları, kooperativlər, emal müəssisələri 3. Aqrobiznesin struktur problemləri və resurs çatışmazlığı 4. Bazara çıxış problemləri və logistik maneələr 5. Dövlət dəstəyi və dövlət-özəl tərəfdaşlıq modelləri <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
2	<p>2. Aqrobiznesdə maliyyə, istehsal və texnologiya problemləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maliyyə resurslarının çatışmazlığı və maliyyələşmə mənbələri 2. Bütçə planlaması və xərclərin optimallaşdırılması 3. Kredit və qrant mexanizmlərinin tətbiqi 4. Müasir texnologiyaların tətbiqi və çatışmazlıqlar 5. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal prosesində problemlər <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
3	<p>3. Logistika və Aqrobiznesdə bazar problemləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Məhsulun bazara çıxışı və nəqliyyat məsələləri 2. Saxlama və anbarda itkilər 3. Təchizat zəncirinin optimallaşdırılması 4. Bazara çıxış və satış kanallarının çatışmazlığı 5. Rəqabət və bazar mövqelərinin qorunması <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
4	<p>4. Aqrobiznesdə məhsul keyfiyyəti, innovasiya və texnoloji inkişaf</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Keyfiyyət standartlarının tətbiqi 2. Sertifikatlaşdırma və istehlakçı etimadı 3. Qida təhlükəsizliyi və uyğunluq məsələləri 4. Yeni texnologiyaların tətbiqi 5. Rəqəmsal texnologiyaların aqrobiznesdə rolu <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
5	<p>5. Kadr problemləri və Aqrobiznesdə hüquqi tənzimləmə məsələləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İşçi qüvvəsinin çatışmazlığı və peşəkarlıq səviyyəsi 2. Motivasiya və işçi loyallığı 3. Kadr hazırlığı və təlim proqramları 4. Torpaq və mülkiyyət hüquqları 5. Vergi və normativ tənzimləmə 6. Qanunvericilik və dövlət dəstəyi <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
6	<p>6. Ətraf mühit və davamlılıq problemləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ətraf mühitin qorunması və resurs idarəetməsi 	4	

	2. Dayanıqlı kənd təsərrüfatı praktikaları 3. Ekoloji risklərin qiymətləndirilməsi 4. Dövlət və beynəlxalq proqramların rolu 5. İnnovativ yanaşmalar və resurs səmərəliliyi Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]		
7	7. Aqrobiznesdə sosial məsuliyyət, risk və böhran idarəetməsi Plan: 1. Yerli icmalarla əməkdaşlıq 2. Sosial layihələr və ianələr 3. Kənd təsərrüfatı sektorunda CSR tətbiqləri 4. Təbii fəlakətlər və iqlim riskləri 5. Bazarda böhran vəziyyətləri Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]	4	
8	8. Aqrobiznesdə marketing, satış strategiyaları, performans və effektivliyin qiymətləndirilməsi Plan: 1. Marketing strategiyasının hazırlanması 2. Müştəri segmentləşdirməsi və bazar mövqeləşdirməsi 3. Rəqəmsal və ənənəvi satış kanalları 4. Maliyyə və əməliyyat göstəricilərinin təhlili Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]	2	
Cəmi:		30	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

- Mühazirə və praktik məşğələlərdə fəal iştirak;
- Mövzular üzrə nəzəri biliklərin mənimsənilməsi;
- Verilmiş ədəbiyyat və normativ sənədlərin öyrənilməsi;
- Analitik düşünmə və müstəqil təhlil bacarığının nümayişi;
- Tapşırıqların müəyyən edilmiş müddətdə təqdim edilməsi.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma.

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

Magistrantlar

- Aqrobiznes sektorunun iqtisadi, sosial və struktur aspektlərini dərin anlayacaq;
- Maliyyə, istehsal, logistika və bazar problemlərini təhlil edib həll yolları təklif edə biləcək;
- İnsan resursları, hüquqi və normativ tənzimləmə məsələlərini idarə edə biləcək;
- Ətraf mühitin qorunması, dayanıqlı kənd təsərrüfatı və sosial məsuliyyət prinsiplərini praktik tətbiq edə biləcək;
- Aqrobiznesdə marketing, satış strategiyaları və performans göstəricilərini planlaşdırmaq və qiymətləndirmək bacarığına malik olacaq;
- Risklərin idarə olunması və böhran vəziyyətlərində strateji qərarlar qəbul edə biləcək;
- Aqrobiznes sahəsində analitik düşünmə, strateji qərarvermə və liderlik bacarıqlarını inkişaf etdirəcək.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi: _____

XV: Kollektivium sualları:

I Kollektivium sualları:

1. Aqrobiznesin iqtisadi və sosial əhəmiyyəti
2. Əsas subyektlər: fermer təsərrüfatları, kooperativlər, emal müəssisələri
3. Aqrobiznesin struktur problemləri və resurs çatışmazlığı
4. Bazara çıxış problemləri və logistik maneələr
5. Maliyyə resurslarının çatışmazlığı və maliyyələşmə mənbələri
6. Bütçə planlaması və xərclərin optimallaşdırılması
7. Kredit və qrant mexanizmlərinin tətbiqi
8. Müasir texnologiyaların tətbiqi və çatışmazlıqlar
9. Məhsulun bazara çıxışı və nəqliyyat məsələləri
10. Saxlama və anbarda itkilər

II Kollektivium sualları:

1. Keyfiyyət standartlarının tətbiqi
2. Sertifikatlaşdırma və istehlakçı etimadı
3. Qida təhlükəsizliyi və uyğunluq məsələləri
4. Yeni texnologiyaların tətbiqi
5. İşçi qüvvəsinin çatışmazlığı və peşəkarlıq səviyyəsi
6. Motivasiya və işçi loyallığı
7. Kadr hazırlığı və təlim proqramları
8. Torpaq və mülkiyyət hüquqları
9. Ətraf mühitin qorunması və resurs idarəetməsi
10. Dayanıqlı kənd təsərrüfatı praktikaları

XVI. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Aqrobiznesin iqtisadi və sosial əhəmiyyəti
2. Əsas subyektlər: fermer təsərrüfatları, kooperativlər, emal müəssisələri
3. Aqrobiznesin struktur problemləri və resurs çatışmazlığı
4. Bazara çıxış problemləri və logistik maneələr
5. Dövlət dəstəyi və dövlət-özəl tərəfdaşlıq modelləri
6. Maliyyə resurslarının çatışmazlığı və maliyyələşmə mənbələri
7. Bütçə planlaması və xərclərin optimallaşdırılması
8. Kredit və qrant mexanizmlərinin tətbiqi
9. Müasir texnologiyaların tətbiqi və çatışmazlıqlar
10. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal prosesində problemlər
11. Məhsulun bazara çıxışı və nəqliyyat məsələləri
12. Saxlama və anbarda itkilər
13. Təchizat zəncirinin optimallaşdırılması
14. Bazara çıxış və satış kanallarının çatışmazlığı
15. Rəqabət və bazar mövqelərinin qorunması
16. Keyfiyyət standartlarının tətbiqi
17. Sertifikatlaşdırma və istehlakçı etimadı
18. Qida təhlükəsizliyi və uyğunluq məsələləri
19. Yeni texnologiyaların tətbiqi
20. Rəqəmsal texnologiyaların aqrobiznesdə rolu
21. İşçi qüvvəsinin çatışmazlığı və peşəkarlıq səviyyəsi
22. Motivasiya və işçi loyallığı
23. Kadr hazırlığı və təlim proqramları
24. Torpaq və mülkiyyət hüquqları
25. Vergi və normativ tənzimləmə
26. Qanunvericilik və dövlət dəstəyi
27. Ətraf mühitin qorunması və resurs idarəetməsi

28. Dayanıqlı kənd təsərrüfatı praktikaları
29. Ekoloji risklərin qiymətləndirilməsi
30. Dövlət və beynəlxalq proqramların rolu
31. İnnovativ yanaşmalar və resurs səmərəliliyi
32. Yerli icmalarla əməkdaşlıq
33. Sosial layihələr və ianələr
34. Kənd təsərrüfatı sektorunda CSR tətbiqləri
35. Təbii fəlakətlər və iqlim riskləri
36. Bazarda böhran vəziyyətləri
37. Marketing strategiyasının hazırlanması
38. Müştəri segmentləşdirməsi və bazar mövqeləşdirməsi
39. Rəqəmsal və ənənəvi satış kanalları
40. Maliyyə və əməliyyat göstəricilərinin təhlili

"Aqrobiznesin təşkili problemləri" fənninin sillabusu "Biznesin idarə edilməsi (MBA)" ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının 16.02.2026-cı il (10 sayılı protokol) tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Məşğələ üzrə fənn müəllimi:

b/m. Nuran Hüseynli

Kafedra müdiri:

dos. Əlixan Bədəlov